

Nummer : 09-13.2016

Onderwerp : Ontwerpbesluit instemming winningsplan 2016 NAM

Korte inhoud	: Het recente ontwerpbesluit gaswinning van de minister van Economische Zaken geeft aanleiding om het indienen van een zienswijze te overwegen. De raad wordt in de gelegenheid gesteld dit ontwerpbesluit te bespreken.
--------------	--

Uithuizen, 6 juli 2016

AAN DE RAAD.

Inleiding

Om op 1 oktober 2016 te komen tot een definitief instemmingsbesluit op het Winningsplan Groningenveld 2016 van de NAM, heeft de minister van Economische Zaken op 1 juli 2016 een ontwerpbesluit gepubliceerd. Daaraan voorafgaand heeft hij de hoofdlijn van dit ontwerpbesluit reeds op 24 juni 2016 in een brief aan de Tweede Kamer uiteengezet.

In dit voorstel wordt eerst de inhoud van het ontwerpbesluit in hoofdlijnen geschetst. Vervolgens wordt een eerste korte waardering en duiding van het ontwerpbesluit gegeven. Gelet op de inhoud bestaat er aanleiding om een zienswijze in te dienen. Tenslotte wordt een korte schets van het vervolgproces gegeven.

Hoofdlijn ontwerpbesluit

Zoals gezegd heeft de minister van Economische Zaken op 1 juli 2016 een ontwerp-instemmingsbesluit genomen op het Winningsplan Groningenveld 2016 van NAM. Hiervoor heeft hij advies ingewonnen bij Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), de Mijnraad, de Technische commissie bodembeweging (Tcbb), Veiligheidsregio Groningen en decentrale overheden. Tevens heeft hij Gasunie Transport Services (GTS) gevraagd om een actualisatie van de benodigde hoeveelheid Groningengas voor de leveringszekerheid.

De minister heeft aangegeven voornemens te zijn het volgende te besluiten:

- in te stemmen met het Winningsplan onder voorwaarden;
- het productieniveau vast te stellen op 24 bcm met ruimte voor 6 bcm additioneel in een koud jaar en met ruimte voor 1,5 bcm indien technische problemen zich voordoen; de productiebeperking wordt verdeeld over de clusters Zuid, West en Oost. De clusters Loppersum en Eemskanaal produceren al op laag niveau (wordt gehandhaafd);
- de termijn vast te stellen op vijf jaar, met een ijkmoment na twee jaar;
- NAM dient over vier jaar, uiterlijk 30 september 2020, een nieuw winningsplan in;
- dit besluit in werking te laten treden op 1 oktober 2016.

De overige, meer gedetailleerde voorwaarden zijn terug te vinden in de besluittekst, pagina 27 e.v. van het ontwerpbesluit.

Eerste reactie op het ontwerpbesluit:

Met dit besluit geeft de minister aan de adviezen zoveel mogelijk te hebben meegenomen. De minister baseert zich voornamelijk op het advies van het SodM dat -in tegenstelling tot voorgaande adviezen- vooral statistisch is onderbouwd. De regionale adviezen zijn onvoldoende meegenomen in dit ontwerpbesluit. Daarnaast liggen er duidelijke verschillen, zo niet tegenstellingen, tussen de adviezen van het SodM, de Mijnraad en de Tcbb.

Een lager plafond is een goede stap, maar het wordt vastgesteld voor een termijn van vijf jaar. De minister komt daarmee zijn toezegging niet na dat een doorgaande dalende lijn in de productie gevolgd zal worden.

Duidelijk is dat er nog steeds zeer veel onzekerheden en omissies zijn. Nog steeds ontbreekt een consistent en integraal risicobeleid. Er zijn nog geen normen en methodieken voor de diverse risicobeoordelingen. De risicoberekeningen van NAM moeten gerelativeerd worden. Er is ook geen risicoberekening waarin de keteneffecten zijn meegenomen. Gebouwen versterken is één, maar wat als er wel een overstroming dreigt omdat de infrastructuur onvoldoende bestand is. Het is dus nog niet duidelijk of de veiligheid gegarandeerd kan worden. Ook is niet duidelijk of dit gaswinningsniveau verantwoord is. De minister stelt vast dat de NAM te weinig aandacht heeft besteed aan het voorkomen en beperken van schade. Ook de schadeafhandeling loopt verre van soepel. Over de stelling dat door de gedane ingrepen het hele Groningenveld rustig is en blijft, wordt door de verschillende experts verschillend geoordeeld.

De Raad van State heeft in de uitspraak van november 2015 aangegeven dat als er geen risicobeleid is, er op "goede gronden " moet worden beslist. Aan dit ontwerpbesluit liggen tegenstrijdige adviezen en uitgangspunten en grote onzekerheden ten grondslag. Betwijfeld kan dus worden of de minister op "goede gronden" tot dit ontwerpbesluit heeft kunnen komen.

Voorstel hoofdlijn in te dienen zienswijze:

Bovenstaande bevindingen geven aanleiding voor het indienen van een zienswijze. Ook procesmatig lijkt dit verstandig. Mocht in het najaar blijken dat het Groningenveld minder tot rust is gekomen dan nu door de minister wordt aangenomen, dan staat nog steeds de mogelijkheid van beroep open. Voorgesteld wordt dat het college mede namens de raad een zienswijze indient. In de op te stellen zienswijze zullen in ieder geval de volgende punten naar voren worden gebracht:

1. De maatschappelijke impact van de gaswinning blijft, ook bij dit niveau, naar verwachting zeer groot. Aspecten van schadeafhandeling zijn in de overwegingen niet meegenomen;
2. Door het winningsplafond voor vijf jaar vast te zetten is de toegezegde dalende lijn niet goed terug te zien;
3. Er zijn nog zeer veel onzekerheden over de veiligheid. De risico's voor het scenario van 24 bcm, met de mogelijkheid tot verhoging in koude winters naar 30 bcm, moeten nog worden berekend; effecten op langere termijn zijn onbekend. De duur van de instemming is, gegeven die onzekerheden, niet goed onderbouwd. De verschillende adviseurs (SodM en Mijnraad) spreken elkaar tegen met betrekking tot de verwachte aardbevingsdreiging en de risico's;

4. De huidige berekeningen kennen nog zeer veel onzekerheden;
5. Een integraal risicobeleid en normen en methodieken voor verschillende sectoren ontbreken nog;
6. Lokale effecten zijn onbekend. Het lijkt dat in het centrumgebied de aardbevingsdreiging verminderd is, maar aan de randen kan deze conclusie nog niet getrokken worden;
7. Het optreden van schade wordt onvoldoende voorkomen. Ook dit verlaagde niveau zal veel schade tot gevolg hebben;
8. De versterkingsopgave komt langzaam van de grond, terwijl binnen een termijn van vijf jaar alle gebouwen aan de norm zouden moeten voldoen. In het ontwerpbesluit lijkt de minister de termijn van vijf jaar los te laten;
9. De minister geeft aan dat het inspectie- en versterkingsprogramma onverkort wordt voortgezet, maar geeft geen duidelijke afbakening in aantallen en planning;
10. Aspecten als cultureel erfgoed, ruimtelijke ontwikkeling, economie en natuur en landschap worden niet genoemd in de overwegingen;
11. Een prioritering in de uit te voeren onderzoeken ontbreekt;
12. Onderdelen van ons advies die niet of onvoldoende meegenomen zijn, zullen wij opnieuw (onderbouwd) naar voren brengen.

Proces

Het ontwerpbesluit ligt vanaf 1 juli jl. ter inzage. De zienswijze dient binnen zes weken na die datum te worden ingediend. Inmiddels wordt ambtelijk in samenwerking met andere decentrale overheden in de regio (net als bij het eerdere adviestraject) gewerkt aan een algemene zienswijzetekst die de gemeentelijke overheden kunnen gebruiken. Een uitgewerkte tekst is vanwege die korte termijn nog niet voorhanden, maar bovenstaande punten geven al wel een schets van de inhoud van de zienswijze.

Gelet op het aanstaande zomerreces van de raad wordt geadviseerd om het college de zienswijze in te laten dienen, mede namens de raad. Dat houdt ook voor de raad de weg open om, indien gewenst, in het najaar beroep in te stellen tegen het definitieve besluit van de minister.

Het college verneemt in het kader daarvan dan ook graag welke punten vanuit de raad naar voren worden gebracht om mee te nemen in de zienswijze.

Op die manier worden de zorgpunten in dit dossier die politiek en bestuurlijk in Eemsmond leven breed gedragen en onder de aandacht van de minister gebracht. Het is vervolgens aan de minister om de zienswijze te betrekken bij de definitieve besluitvorming rondom de instemming met het winningsplan.

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om:

- het college op te dragen mede namens de raad een zienswijze in te dienen op het ontwerp-instemmingsbesluit van de minister van Economische Zaken op het Winningsplan Groningenveld 2016 en daarbij de in de beraadslaging genoemde punten mee te nemen.

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris